

Jaarverslag 2023

Mr. G. Groen van Prinstererstichting
Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie

Voor het Wetenschappelijk Instituut was 2023 een jaar van oogsten. Met de publicaties Regionale Solidariteit en Duurzame Economie zijn belangrijke onderdelen van het het werkprogramma “Recht doen in tijden van globalisering” afgerond. We zijn blij om te zien dat deze publicaties hun doorwerking vonden in het verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen op 22 november 2023.

Het zetelverlies bij de verkiezingen heeft consequenties voor de financiële armslag van het Wetenschappelijk Instituut en dwingt tot een herschikking van de formatie. Ook onderstreept het de noodzaak tot bezinning op de rol en functie van christelijke politiek in deze tijd - een kerntaak van het Wetenschappelijk Instituut.

We zijn dankbaar voor het relevante werk wat we mochten doen en de zegen die wij daarbij ervaren, samen met en dankzij de steun van onze bestuurders, donateurs en denkers.

Mei 2024

Trineke Palm, directeur
Wouter de Jong, voorzitter

Inhoud.

Organisatie	4
Bezinning	6
Groen	8
Opinie	9
Bijeenkomsten	10
Opleiding	11
Communicatie & fondsenwerving	12
Samenwerking	14
Bijlagen	
Financieel jaarrapport 2023	16

Bestuur

Organisatie

Het werk van het WI is mensenwerk. Naast een bescheiden team van vaste medewerkers wordt het WI versterkt door een flexibele schil aan denkers die hun tijd, energie en denktalent willen verbinden aan ons werk.

Het bestuur van het WI wordt gevormd door het Curatorium. Het Curatorium is een onbezoldigde functie. Het Curatorium vergaderde in 2023 vijfmaal.

De samenstelling van het Curatorium was in 2023 als volgt:

- Wouter de Jong (voorzitter), geassocieerd partner Necker van Naem
- Wim Dekker, lector Informele Netwerken & Laatmoderniteit CHE
- Albert van der Horst, hoofd algemeen economisch beleid Ministerie VWS
- Suzan Sierksma (vice-voorzitter), universitair docent Nieuwe Testament PThU
- Annebeth Roor-Wubs, manager EY
- Tjeerd Visser, geestelijk verzorger UMC Utrecht
- Leon van den Broeke, hoogleraar Rechtstheologie en Kerkrecht TU Kampen/Utrecht
- Mark Treurniet (penningmeester), universitair docent RUG

We danken de curatoren die afscheid namen (Wilhelm Kolkman, Gerrit Oosterhuis en Eric Holterhues) van harte voor hun inzet.

Adviseurs

Adviseurs Curatorium:

- Namens Tweede Kamerfractie: Pieter Grinwis
- Namens de Eerste Kamerfractie: Maarten Verkerk werd opgevolgd door Eric Holterhues
- Namens de Bestuurdersvereniging: Michel Klein
- Namens Perspectief: Sanne Hoepel

Team

Het team van het WI bestond in 2023 de volgende medewerkers:

- Trineke Palm, directeur
- Wouter Muskee, communicatiemedewerker
- Jan Hoogland, hoofdredacteur Groen

Redactie Groen

- Mirjam Kosten, wetenschappelijk medewerker
- Lambert Pasterkamp, wetenschappelijk medewerker (tot en met februari 2023)
- Laurens Wijmenga, wetenschappelijk medewerker
- Gerben Bosscha, onderzoekssecretaris & wetenschappelijk medewerker (vanaf juli 2023)

Aart Deddens verricht op opdrachtbasis eindredactioneel werk en Folkert Rinkema verzorgt de vormgeving van Groen en andere publicaties.

In 2023 bestond de redactie van Groen uit de volgende leden:

- Jan Hoogland, hoofdredacteur
- Lambert Pasterkamp, vanuit het WI (tot februari 2023)
- Steven Datema, vanuit de Tweede Kamerfractie (tot zomer 2023)
- Addy Plieger, vanuit de Bestuurdersvereniging (tot juni 2023)
- Reinier Koppelaar (tot zomer 2023)
- Leon van den Broeke, voorzitter redactieraad (vanaf zomer 2023)
- Mirjam Kosten, waarnemend hoofdredacteur (vanaf zomer 2023)
- Jurrian van der Bijl, vanuit de Tweede Kamerfractie (vanaf zomer 2023)
- Nienke Vernhout, vanuit de Bestuurdersvereniging (vanaf oktober 2023)
- Jan Werkman (vanaf oktober 2023)

Bezinning

Vergezichten in tijden van globalisering

In 2023 kwam het werkprogramma 'tussen hoop en vrees; recht doen in tijden van globalisering' tot een afronding. Kort voor de Statenverkiezingen (15 maart) werd de deelstudie Ruimtelijke Solidariteit (Laurens Wijmenga) gepubliceerd en in mei verscheen Duurzame Economie (Lambert Pasterkamp). Bij beide publicaties werd samengewerkt met een meerdere coauteurs: een uitdagend en mooi avontuur. Verschillende aanbevelingen uit de studies zijn overgenomen in het programma voor de Tweede Kamer verkiezingen. De publicatie over globalisering en veiligheid staat gepland voor 2024.



Meer dan enen en nullen

Tijdens het 48e partijcongres op 3 juni 2023 is de Digitaliseringsvisie door Trineke Palm overhandigd aan het Landelijk Bestuur. Deze visie werd opgesteld door een werkgroep, bestaande uit: voorzitter Michel Klein (adviseur curatorium WI), projectsecretaris Mirjam Kosten (WI) en leden Maaïke Harmsen, Elsbeth van den Hazel, Wouter Teeuw en Rolf Hoving. Tijdens het congres vond ook een workshop plaats over het gebruik van de visie.



Waarachtige politiek

Op donderdagavond 30 november sprak Jeroen de Ridder de Groenlezing uit in de Gertrudiskathedraal te Utrecht. In zijn lezing “Waarachtige Politiek” reflecteerde hij op de staat van onze democratie:

- Het beeld dat we in een waarheidsarm en gepolariseerd tijdperk leven klopt niet.
- Door alle nadruk op het belang van feiten en waarheid in de politiek verliezen we uit het zicht dat politiek draait om waardenstrijd.
- Een Bijbels waarheidsbegrip helpt om een ideaal voor waarachtige politiek te schetsen, waarin zowel waarheid als waardenstrijd hun plek krijgen.

Een samenvatting van deze lezing werd gepubliceerd in het Nederlands Dagblad.



Groen

Groen is het tijdschrift van het WI en de Bestuurdersvereniging van de ChristenUnie.

Het verschijnt in een oplage van 4350 exemplaren en wordt toegestuurd aan de BV-leden en donateurs van het WI.

In 2023 werden de volgende thema's uitgelicht in Groen:

- 'Het einde van het neoliberalisme' bespreekt of er alternatieven zijn voor het inmiddels breed bekritiseerde neoliberale denken.
- Het nummer over Israël verscheen in juni en biedt een podium voor discussies binnen de ChristenUnie over de invulling van verbondenheid met Israël, zowel politiek als theologisch.
- Door uitval van hoofdredacteur Jan Hoogland verscheen het septembernummer als decembernummer, over het thema postliberalisme. Dit themanummer verkent deze politiek-filosofische stroming, die zowel raakvlakken als grote verschillen met christelijk-sociaal denken kent.



Artikelen

Opinie

Op eigen initiatief of op uitnodiging schrijven medewerkers van het WI met regelmaat artikelen en essays. Jan Hoogland schreef een hoofdstuk in een bundel van het Wetenschappelijk Instituut van het CDA over de coronacrisis (Een crisis als de coronacrisis wordt door mensen zelf veroorzaakt). Trineke Palm en Laurens Wijmenga schreven allebei een artikel voor Radix, over respectievelijk de EU als veiligheidsgemeenschap en ruimtelijke solidariteit.

In de media

Laurens Wijmenga schreef met Stieneke van der Graaf een opiniestuk voor het Algemeen Dagblad en met Matthijs de Vries een opiniestuk voor het Friesch Dagblad in het kader van de studie over regionale solidariteit. Lambert Pasterkamp en Trineke Palm werden geïnterviewd door het Nederlands Dagblad over Duurzame Economie. Ter gelegenheid van de afronding van het werkprogramma schreef Trineke een opiniestuk in Trouw over het belang van dienstbare gemeenschappen om de uitdagingen van globalisering hoopvol tegemoet te treden.

Na de verkiezingsuitslag droeg Trineke Palm bij aan de duiding ervan in verschillende media. Bij Radio 1 sprak zij met Anton de Wit over de toekomst van christelijke politiek. En in een artikel van het Nederlands Dagblad reflecteerde zij op de vraag of het CDA en de ChristenUnie moeten fuseren.

In het Nederlands Dagblad en Trouw verschenen artikelen over het Israël-standpunt van de ChristenUnie, waar Trineke Palm aan bijdroeg. En ze schreef een kort opiniestuk in het Nederlands Dagblad over samenwerking met de PVV (Samenwerking met PVV raakt aan fundamenteën van geloofwaardige politiek).

Maandag- middagcolumns

Het WI wil bijdragen aan een debatcultuur die het christelijk-politieke denken verdiept en vernieuwt. Wekelijks publiceert het instituut een ‘maandagmiddagcolumn’ van gastauteurs op de website. Laurens Wijmenga verzorgt de redactie. We lichten er drie uit. Michiel Plooi pleit voor een radicaal klimaatbeleid op basis van de liberale filosoof Rawls. De meest spraakmakende columns van 2023 verschenen als laatste. Eunice Boer stelt zich teweer tegen doorgeschooten “wokisme” waarop Marijke Boekooij reageert met een column over “het wokespook.”

Bijeenkomsten

In 2023 organiseerde het WI verschillende bijeenkomsten:

Regionale Solidariteit

- De publicatie van Regionale Solidariteit werd gepresenteerd tijdens de Open Dag van de ChristenUnie in Den Haag, als onderdeel van de kick-off van de campagne voor de Provinciale Staten. Ook werd er een bijeenkomst georganiseerd met de themanetwerken Platteland, Natuur en Landbouw, en Wonen & Ruimte over deze publicatie.

Duurzame Economie

- De publicatie Duurzame Economie werd gepresenteerd tijdens een bijeenkomst die werd georganiseerd met het Duurzaamheidsnetwerk bij het bedrijf Groenpand in Utrecht. Liesbeth Rijdsdijk verzorgde de openingslezing.

Globalisering

- Op 15 september werd een bijeenkomst georganiseerd bij de Theologische Universiteit Kampen/Utrecht om te reflecteren op de opbrengst van het werkprogramma 'tussen hoop en vrees; recht doen in tijden van globalisering', met Eveline van Leeuwen en Roel Kuiper.

Gespreksavond '75 jaar Israël'

- Voortbouwend op het Groen-nummer over Israël werd een gespreksavond georganiseerd in de Observant (Amersfoort) waaraan Joan Bonhof, Wilma Wolswinkel, Andrew Tucker, Antrude Oudman en Don Ceder als tafelgasten een bijdrage leverden.

Digitalisering

Daarnaast organiseerde het WI in samenwerking met de Bestuurdersvereniging een sessie voor raadsleden bij het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering in Apeldoorn om te oefenen met concrete en bestaande digitaliseringsvraagstukken voor gemeenten. Ook organiseerde het WI verschillende workshops tijdens ChristenUnie-congressen, over deugden voor goed bestuur, ruimtelijke solidariteit en de rol van de regio.

Gastoptredens

Laurens Wijmenga verzorgde lezingen over de multiculturele samenleving (Evangelische Hogeschool), gezinsbeleid (ChristenUnie Aalten) en over ruimtelijke solidariteit (CFSR Nijmegen, Provinciale Unie Overijssel). Trineke Palm gaf verschillende lezingen over christelijke politiek (Evangelische Hogeschool, ChristenUnie Zwolle, Woord & Daad, VU Migration Seminary) en geloof, politiek en wetenschap (Crux Utrecht/Delft). Ook werd Trineke gevraagd voor een bijdrage bij bijeenkomsten over Europese veiligheid (Universiteit Leiden, Ethos, Stichting Christelijke Filosofie), migratie (Rooted Utrecht) en religie & conflict (summerschool Prisma).

Opleiding

Fellows

Samen met het Opleidingscentrum en Perspectief, ChristenUnie-jongeren, organiseert het WI een fellows-talentenprogramma over de traditie en actualiteit van het christelijk-sociaal denken. Laurens Wijmenga coördineerde het programma. Het thema was ‘Waardenvast: achterhoedegevecht of hart van christelijke politiek?’

Masterclass

Het Opleidingscentrum organiseert jaarlijks een Masterclass Christelijk-Sociaal Denken en Doen. Het WI dacht inhoudelijk mee bij de invulling, verzorgde verschillende avonden, adviseerde cursisten, en jureerde bij de afsluitende bijeenkomst.

De Leeskamer

Onder de bezielende leiding van Rik Huigenbos zijn er vier boeken gelezen en besproken in De Leeskamer. De eerste drie avonden ontmoetten de lezers elkaar digitaal. De laatste boekbespreking van dit jaar vond plaats op het partijbureau in Amersfoort. De boeken op de leeslijst:

- Neoliberalisme, een Nederlandse geschiedenis van Bram Mellink en Merijn Oudenampsen
- Doe zelf normaal van Maxim Februari
- Ik werk al (Ik krijg er alleen niet voor betaald) van Lynn Berger
- Staan in de wereld van nu van Jacques Ellul, met vertaler Frank Mulder

Communicatie & Fondsenwerving

Donateurs

Het WI kan als wetenschappelijk bureau van een relatief kleine partij veel werk verzetten dankzij de bijzondere steun van de donateurs.


	2020	2021	2022	2023
<i>Donateurs per 1 jan.</i>	4.011	3.874	3.917	3714
<i>Bij</i>	46	230	29	52
<i>Af</i>	183	190	232	201
<i>Donateurs per 31 dec.</i>	3.874	3.917	3.714	3565
<i>BV-leden</i>	800	746	786	712
<i>Totaal</i>	4.674	4.663	4500	4274

Nieuwsbrief

Maandelijks verstuurt het WI een nieuwsbrief naar haar donateurs en geïnteresseerden die zich hebben aangemeld voor het ontvangen van de nieuwsbrief, totaal zijn dit 5.599 ontvangers. In 2023 werden er 10 reguliere nieuwsbrieven en 3 mailings met een uitnodiging voor een bijeenkomst verstuurd. In de toon en boodschap van de nieuwsbrief is er onderscheid gemaakt tussen ontvangers die wel donateur (2.154) zijn en ontvangers die dat niet zijn (3.179). Dit biedt de mogelijkheid om niet-donateurs actiever op te roepen hun betrokkenheid uit te breiden naar financiële steun.

Sociale media

Op sociale media ligt de focus van WI op LinkedIn, daarnaast zijn er kanalen op X, Facebook en Instagram.

 <i>Volgers sociale media</i>	2020	2021	2022	2023
<i>LinkedIn</i>	470	640	780	1.052
<i>Facebook</i>	830	840	847	854
<i>Twitter</i>	1.720	1.900	1.950	1.974
<i>Instagram</i>				460
<i>YouTube</i>	60	110	120	121

Fondsenwerving

Vanuit de constatering dat het grootste potentieel voor aanwas van nieuwe donateurs ligt in de groep ChristenUnie-leden, is er gezocht naar manieren om meer naamsbekendheid onder deze doelgroep te verwerven. In 2023 is er meer samenwerking gezocht met de afdeling communicatie van de ChristenUnie. Dit resulteerde onder andere in presentie in het CU-magazine met een samenvatting van de Groenlezing en een oproep om het WI te steunen.

In het decembernummer van Groen is een oproep gedaan het donateursbedrag te verhogen.

De aanwas is beperkt en aantal opzeggingen substantieel (o.a. door afname betrokkenheid en financiële redenen). Er is dit jaar geen grootschalige wervingsactie uitgevoerd. Door verschillende nieuwsbrieflezers te onderscheiden en een oproep voor steun te doen in eigen media en die van de ChristenUnie, is een eerste stap gezet waarbij fondsenwerving en de relatie met de donateurs een meer integraal onderdeel wordt van de communicatie. Op basis hiervan kunnen in de toekomst meer gerichte wervingsacties worden opgezet.

Samenwerking

Om het christelijk-sociale denken te laten landen in de ChristenUnie werken we nauw samen met de verschillende geledingen: via vaste overlegmomenten en door, waar mogelijk, in te spelen op ad hoc verzoeken.

De directeur van het WI is vaste adviseur van het Landelijk Bestuur. Maandelijks vindt overleg plaats tussen de directeur van het WI en het partijbureau. Ook rondom de organisatie van opleidingen is er regelmatig contact – Laurens Wijmenga is fungeert hiervoor als aanspreekpunt. Het WI heeft capaciteit beschikbaar gesteld voor de verkiezingsprogrammacommissie voor het Europees Parlement, de Tweede Kamer en de evaluatiecommissie van de Tweede Kamer verkiezingen.

Het WI heeft dit jaar positieve ervaringen opgedaan met de organisatie van bijeenkomsten in samenwerking met verschillende partijnetwerken. Het WI werkt ook samen met de Commissie Partijvisie die wordt ondersteund door onderzoekssecretaris Gerben Bosscha. Tijdens een hei-dag die werd georganiseerd door de commissie gaf Trineke Palm, vooruitlopend op het nieuwe werkprogramma, een korte presentatie over dienstbare democratie.

De Bestuurdersvereniging van de ChristenUnie (BV) en het WI geven gezamenlijk het blad Groen uit. Maandelijks vindt overleg plaats tussen de directeur van het WI en de coördinator van de BV. Hoogtepunt van de samenwerking dit jaar was de inspiratiesessie Digitalisering.

Met regelmaat vindt overleg plaats met de Tweede Kamerfractie. De directeur van het WI bezoekt maandelijks een fractieoverleg.

Voor het WI is de Eerste Kamerfractie een natuurlijke gesprekspartner, in het zoeken van reflectie op de politiek. De directeur van het WI bezoekt ieder half jaar een vergadering van de senaatsfractie.

Regelmatig is er informeel contact tussen het WI, Perspectief en de denktank van Perspectief. Perspectief levert een actieve inhoudelijke bijdrage aan de Fellowscursus. Een hoogtepunt van de samenwerking dit jaar was de avond die Perspectief organiseerde over de “alternatieve canon” (met denkers als Martin Luther King en Jacques Ellul), waarin Trineke Palm (samen met Eric Holterhues en Pieter Dirk Dekker) door denktankleden Ruben Ros en Marije Huisman werd bevraagd op de blinde vlekken in het christelijk-sociale denken.

Landelijk
Bestuur en
Partijbureau

Bestuurders-
vereniging
ChristenUnie

Tweede Kamer-
fractie

Eerste Kamer

Perspectief,
ChristenUnie
Jongeren

Internationaal

In een tijd van globale verbondenheid is het internationale perspectief voor het WI van belang. Er zijn goede contacten met de fractie in het Europees Parlement.

Wetenschappelijke bureau's

Contacten wetenschappelijke bureaus

Er is goed en regelmatig contact met de WI's van de SGP en het CDA, zoals o.a. blijkt uit het gezamenlijke optreden bij CFSR Leiden. Rondom het thema energietransitie zochten we de samenwerking met het WI van Volt. Dirk-Jan van Vliet (WI D66) schreef een artikel voor Groen: 'Liberalisme is je beste vriend, ChristenUnie!' En Trineke Palm werkte mee aan een interview over degrowth en geopolitiek voor het blad De Helling (WI Groen Links).

Bijlage 1: Financieel jaarrapport 2023

Toelichting financieel resultaat

In het financieel jaarrapport (zie bijlage) worden de inkomsten en uitgaven van het Wetenschappelijk Instituut verantwoord. Het begrote negatieve resultaat van 50.000 euro is beperkt gebleven tot een negatief resultaat van 13.589 euro. Dit beperkte negatieve resultaat werd gerealiseerd door te bezuinigen op het aantal Groen-nummers (er werden drie in plaats van vier nummers uitgebracht). De projectkosten vielen lager uit, omdat de kosten van de publicatie over veiligheid en globalisering in 2024 komen te vallen.



**FINANCIEEL JAARRAPPORT 2023
MR. G. GROEN VAN PRINSTERERSTICHTING
AMERSFOORT**

INHOUDSOPGAVE

Balans per 31 december 2023	3
Staat van baten en lasten 2023	4
Grondslagen voor de waardering	5
Toelichting balans per 31 december 2023	6
Toelichting staat van baten en lasten 2023	8
Handtekeningenpagina Curatorium	10

Balans per 31 december 2023

ACTIVA

PASSIVA

	31-12-2023		31-12-2022			31-12-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€		€	€	€	€
VLOTTENDE ACTIVA					EIGEN VERMOGEN				
Vorraden		2.450		1.100	Algemene reserve	167.964		181.553	
							167.964		181.553
Vorderingen					Voorziening langdurig zieken	13.740		-	
Debiteuren	11		-				13.740		-
Rijkssubsidie	58.752		53.127		Overige schulden				
Overige vorderingen	2.331		8.785		Rekeningcourant-verhoudingen	2.405		-	
		61.094		61.912	Crediteuren	975		151	
					Loonbelasting	24.648		8.607	
Liquide middelen		174.792		142.567	Reserve vakantiegeld- en dagen	21.689		11.947	
					Reserve eindejaarsuitkering	1.866		1.695	
					Vooruitontvangen bedragen	4.200		1.500	
					Overige schulden	848		126	
							56.631		24.026
		<u>238.335</u>		<u>205.579</u>			<u>238.335</u>		<u>205.579</u>

Staat van Baten en lasten 2023

	Expl. 2023	Begr. 2023	Expl. 2022		Expl. 2023	Begr. 2023	Expl. 2022
	€	€	€		€	€	€
BATEN				LASTEN			
Giften en donaties	145.145	160.000	151.500	Personeelskosten	350.028	346.001	373.980
Rijkssubsidie	223.786	214.681	215.029	Doorbelasting partijbureau (KVGR)	59.825	59.841	60.790
Bijdrage ChristenUnie	-	-	28.000	Projecten	27.317	58.000	27.561
Extra gelden ChristenUnie nav. Motie Jetten	80.000	80.000	80.000	Studieblad Groen	55.617	64.000	70.800
Bijdragen Bestuurdersvereniging	41.996	42.152	42.980	Donateursactie	-	5.000	389
Overige opbrengsten	3.559	3.202	4.775	Studiekosten	2.118	4.250	5.722
Verkopen	2.279	510	1.335	Advertentie en promotiekosten	595	1.000	4.226
Abonnementen	375	455	464	Accountantskosten	6.655	5.445	6.050
Rente Rabobank	2.302	-	47	Overige adviseurs	212	-	-
Nagekomen baten	-	-	1.588	Kantoorkosten	2.747	4.250	2.227
				Fellowskosten	3.338	1.000	4.001
				Kosten curatorium	1.590	1.000	1.362
				Afschrijvingskosten partijbureau	2.422	1.213	5.151
				Nagekomen lasten	566	-	-
	499.441	501.000	525.716		513.030	551.000	562.259
				Resultaat / Mutatie Alg. reserve	13.589-	50.000-	36.543-
Totaal Generaal	499.441	501.000	525.716		499.441	501.000	525.716

TOELICHTING ALGEMEEN

Tenaamstelling: Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie, de 'Mr. G. Groen van Prinstererstichting', KvK 32084387. Het WI is gevestigd op de Piet Mondriaanlaan 48 3812 GV te Amersfoort. Rechtsvorm: Stichting. Website: <https://wi.christenunie.nl/>

Doelstelling : Het tot verdere ontwikkeling brengen van het christelijk denken over staat en samenleving, met inachtneming van hetgeen daarover in de traditie van het gereformeerd protestantisme naar voren is gebracht.

Vergelijkende cijfers voorgaand boekjaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar. De vergelijkende cijfers van het voorgaande jaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

De jaarrekening is opgesteld op basis van Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C1 kleine-organisaties-zonder-winststreven. De jaarrekening is opgesteld in Euro's.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING

Algemeen

Voorzover niet anders is vermeld zijn de activa, de voorzieningen en de schulden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs.

Materiële en Immateriële vaste activa

Vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. En indien van toepassing bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden op lineaire basis berekend aan de hand van de geschatte economische levensduur van de activa.

Vorraden boeken

De voorraden worden gewaardeerd op inkoopprijs. Voor incurante voorraden is een bedrag gecorrigeerd op de voorraden.

Voorziening langdurig zieken

De voorzieningen vanwege loondoorbetaling bij ziekte wordt, tegen de contante waarde, gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op de balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Vorderingen

Handelsdebiteuren worden gewaardeerd op basis van nominale waarde minus een voorziening voor oninbaarheid. Deze voorziening wordt individueel bepaald.

De vorderingen wegens contributies, abonnementen en donaties zijn gesteld op de te ontvangen gelden van leden, abonnees en donateurs, verminderd met een voorziening voor oninbaarheid. Deze voorziening is individueel bepaald.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

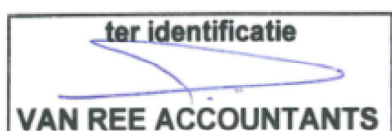
De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Winsten worden verantwoord als ze zijn gerealiseerd, verliezen als ze voorzienbaar zijn.

Baten

De baten betreffen de over het boekjaar toegekende subsidie en gefactureerde contributie opbrengsten.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.



TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Vorraden		
Boeken en publicaties	<u>2.450</u>	<u>1.100</u>
	<u>2.450</u>	<u>1.100</u>
Subsidie		
De nog te ontvangen subsidie over 2023 is als vordering opgenomen op de balans.		
Overige vorderingen		
Nog te ontvangen bedragen	-	267
Vooruitbetaalde kosten	29	29
Rekeningcourant ChristenUnie	-	8.462
Rente Rabobank	<u>2.302</u>	<u>28</u>
	<u>2.331</u>	<u>8.785</u>
Liquide middelen		
Rabobank rekening-courant	10.792	42.566
Rabobank spaarrekening	<u>164.000</u>	<u>100.000</u>
	<u>174.792</u>	<u>142.566</u>
Algemene reserve		
Saldo per 1 januari	181.553	218.096
Resultaat (tekort)	<u>13.589-</u>	<u>36.543-</u>
Saldo per 31 december	<u>167.964</u>	<u>181.553</u>
Korte toelichting op Algemene Reserve		
De algemene reserve is gevormd als weerstandsvermogen voor de organisatie. Om eventuele negatieve resultaten op te kunnen vangen. De gewenste omvang van de algemene reserve bedraagt € 100.000.		
Vooruitontvangen bedragen		
Deelnemersbijdragen Fellows 2024	<u>4.200</u>	<u>1.500</u>
Overige kortlopende schulden		
Bank- en reiskosten	<u>848</u>	<u>126</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

De stichting heeft een overeenkomst gesloten met de ChristenUnie tot verrekening van voor gemene rekening gemaakte kosten (KVGR) alsmede een Koepelovereenkomst. De stichting heeft zich verplicht tot het betalen van € 59.825 in 2023. Voor 2024 is een bedrag van € 64.762 begroot. In deze overeenkomst is mede begrepen de contributie-inning en de volledige financiële en ledenadministratie. Eveneens wordt een evenredig deel van de huur-, huisvestings-, en bureaunkosten doorbelast.

De ChristenUnie is met alle geledingen per 1 januari 2023 verhuisd naar een ander pand. Vanaf 2023 draagt het WI conform de KVGR regeling procentueel bij aan de investeringen van de ChristenUnie. De ChristenUnie rekent van haar afschrijvingskosten het procentueel afgesproken percentage door aan het WI.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2023

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
BATEN		
Giften en donaties		
Donateursbijdrage boekjaar	144.985	151.186
Giften	<u>160</u>	<u>315</u>
	<u>145.145</u>	<u>151.500</u>
Rijkssubsidie		
Ontvangen subsidie	165.034	215.029
Nog te ontvangen subsidie boekjaar	<u>58.752</u>	<u>-</u>
	<u>223.786</u>	<u>215.029</u>
Bijdragen Bestuurdersvereniging		
Ledenbijdrage bestuurders	27.996	28.980
Bijdrage studieblad Groen	<u>14.000</u>	<u>14.000</u>
	<u>41.996</u>	<u>42.980</u>

Subsidie ministerie BZK

Jaarlijks ontvangt de stichting subsidie op basis van de Wet Financiering Politieke Partijen (WFPP). De subsidie wordt toegekend in de vorm van (a) een bedrag per zetel in de Tweede Kamer, (b) een basisbedrag. In januari van het jaar wordt een voorschot van 80% van het maxima aan te vragen bedrag uitgekeerd en in november/december van het volgend jaar volgt de afrekening. De subsidie wordt toegekend aan wetenschappelijk instituten die door een politieke partij zijn aangewezen. De vereniging ChristenUnie heeft de Mr. G. Groen van Prinstererstichting aangewezen als haar Wetenschappelijk Instituut in de zin van de WFPP.

LASTEN**Personeelskosten**

Lonen en salarissen	242.291	235.249
Vakantiegeld/vakantiedagen	25.771	14.862
Sociale lasten	42.364	40.113
Kosten werkgever ouderschapsverlof	2.172	1.356
Pensioenlasten	13.694	12.165
Kosten vrije ruimte	620	977
Reiskosten	9.737	6.106
Onkostenvergoeding	3.657	3.067
WIA verzekering	2.930	2.153
Werving en selectie	-	1.658
Jubilea en geschenken	422	2.756
Vrijwilligers	859	551
Kosten dotatie voorziening langdurig zieken	13.740	-
Doorbelaste kosten medewerkers	9.900-	-
Heidagen	291	-
Overige personeelskosten (interim dir.)	<u>1.380</u>	<u>52.968</u>
	<u>350.028</u>	<u>373.980</u>

Het gemiddeld aantal medewerkers (FTE) over het boekjaar: **3,8** **3,6**
Exclusief stagiair(es).

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2023

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Kantoorkosten		
Drukwerk	489	289
Bankkosten	2.134	1.938
Kantinekosten	124	-
	<u>2.747</u>	<u>2.227</u>
Projecten		
Welvaartsverdeling	8.759	902
Debatten GROEN	271	39
Duurzaamheid	7.839	753
Kerndocumenten	-	11.237
Christen en Politiek	-	545
Groen van Prinstererlezing	6.004	-
Globalisering	1.318	-
Digitalisering	2.832	258
Debatevents	62	11
Deugdelijke overheid	-	13.677
Podcast	148	139
Overigen	84	-
	<u>27.317</u>	<u>27.561</u>
Kosten Fellows		
Fellows	<u>3.338</u>	<u>4.001</u>
Studieblad Groen		
Drukkosten	26.459	35.348
Portokosten	14.150	12.619
Opmaak en overige kosten	15.009	22.833
	<u>55.617</u>	<u>70.800</u>
Studiekosten		
Studiekosten	-	3.630
Kosten externe bijeenkomsten	465	478
Aanschaf boeken	80	338
Abonnementen	1.574	1.276
	<u>2.118</u>	<u>5.722</u>
Huisstijl en promotiekosten		
Huisstijl (vernieuwing website) en advertentiekosten	200	100
Overige promotiekosten	295	-
Giften & sponsoring	100	4.126
	<u>595</u>	<u>4.226</u>

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie,
'Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting'

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie, 'Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting' te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie, 'Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting' op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn RJK C1 Richtlijn voor Kleine organisaties-zonder-winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de winst- en verliesrekening over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie, 'Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting' zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn RJK C1 Richtlijn voor Kleine organisaties-zonder-winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn RJK C1 Richtlijn voor Kleine organisaties-zonder-winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en

omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Leersum, 25 april 2024

Van Ree Accountants

Digitaal ondertekend met Hix door

J.C. Hille MSc RA

op 25-04-2024 16:08

 VAN REE ACCOUNTANTS

Vanaf IP x.x.x.52

J.C. Hille MSc

Registeraccountant